

Examenul de bacalaureat național 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

„Degajând-o de complimentele pe care istoricii literari i le fac lui Caragiale, să-i privim opera măcar preț de o clipă cu o privire lipsită de admirația rituală sau mefiența princiară a filozofului dezamăgit de toate acele *trivia* ale existenței banale. Dacă lăsăm deoparte articolele de ziar și toate acele *marginalia* care constituie însă sistemul de inserare în economia societății cu care era contemporan, opera sa se dezvoltă pe patru axe. [...] Prima este cea a dramaturgiei, din care se detașează o piesă, *O scrisoare pierdută*, marea reușită care-l impune pe Caragiale drept principalul comediograf al epocii. Cealaltă comedie, *O noapte furtunoasă*, deși nu se ridică la nivelul *Scrisorii pierdute*, este totuși în măsură să releve talentul dramaturgului în genul care l-a impus publicului românesc. *Conu Leonida față cu Reacțiunea*, subintitulată și „farsă într-un act”, nu pretinde a fi mai mult decât atât, iar *D’ale carnavalului* avea să fie piesa cea mai contestată [...] *Năpasta* a reprezentat mai degrabă o încercare nereușită, însă semnificativă și realmente curajoasă de a schimba registrul, de la comedie, la drama cu note expresioniste, pentru că nu despre o dramă naturalistă este vorba în *Năpasta*, ci despre un joc psihologic complex, și o marcă a unor voințe care au ceva din dictatul insurmontabil al tragediei și din visceralitatea unor trăiri la limită care fac trimitere la un psihism abisal. Pe bună dreptate, contextul țărănesc a părut impropriu, dacă nu chiar bizar acestor uriașe degajări psihice, iar tipul acesta de conflict tragic încadrat clar în rama sensibilității expresioniste nu mai stârnea nicio mirare la Lucian Blaga, însă abia peste câteva decenii. Sub raportul construcției dramatice, al construcției personajului și al complexității tabloului de moravuri, la acea vreme burgheze, pivotul operei dramaturgice rămâne *O scrisoare pierdută*. Nu este cam puțin? Cea de-a doua axă este constituită de cele trei nuvele naturaliste, *O făclie de Paște*, *Păcat* și *În vreme de război*... O analiză atentă relevă faptul că naturalismul lui Caragiale este mai degrabă unul *second hand*, ca și balzacianismul lucid și butaforic* al lui G. Călinescu. Autorul utilizează o rețetă bine asimilată, față de care își marchează prin ecart* ironic și estetic distanța critică. Însă, ca și Călinescu, Caragiale aplică rețeta impecabil, încât avem în aceste proze toate mărcile sensibilității naturaliste. [...] O a treia axă o constituie momentele și schițele, la care aș adăuga ca o discretă coda și parodiile simboliste rămase în umbră, deși ele constituie corespondentul „liric” al prozaismului autorului momentelor. Este poate partea cea mai bine reprezentată a operei lui Caragiale, cea care constituie și liantul ei, și în care scriitorul realmente excelează. El ridică acest gen scurt la o complexitate și o anvergură pe care probabil nu o va mai atinge niciodată, lăsând la o parte faptul că acest format și-a ieșit din uz. [...] O a patra axă o oferă povestirile fantastice, dar și aici Caragiale se oprește foarte repede, se joacă, exersează, îi „iese”, dar nu trece mai departe de *La hanul lui Mânjoală*, *Kir Ianulea*, *Calul dracului*, *La conac*. Avem și aici o probă de virtuositate, dar nu un proiect substanțial. Este drept, complexitatea operei este dată și de intersecția acestor axe care probează varietatea de registre pe care scriitorul le stăpânește, alternându-le într-un mod care conferă un profil particular operei sale.”

Angelo Mitchievici, *Caragiale după Caragiale*

*butaforic – referitor la butaforie; butaforie – ansamblu de obiecte (sculpturi, vase, copaci etc.) confecționate din paste maleabile, din hârtie și clei, folosite la realizarea decorurilor și a recuzitei de teatru, în cinematografie etc.

*ecart – abatere, distanță, îndepărtare.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *nu se ridică la nivelul*.

6puncte

2. Menționează două atitudini diferite, contrare, la care autorul textului-suport își propune să renunțe, pentru a reda o imagine cât mai exactă, dintr-o perspectivă obiectivă, asupra operei caragialiene.

6 puncte

3. Precizează genul literar care i-a adus lui I. L. Caragiale consacrarea, justificându-ți răspunsul cu o secvență din textul dat.

6 puncte

4. Explică legătura ce se stabilește între balzacianismul lui G. Călinescu și naturalismul lui I. L. Caragiale, potrivit considerațiilor formulate în textul-suport.

6 puncte

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, cele patru categorii majore de scrieri ce alcătuiesc creația caragialiană, valorificând textul dat.

6 puncte

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă abordarea unor genuri și specii variate sau aprofundarea unei forme de literatură îi conferă creației unui autor complexitate. În elaborarea răspunsului, te vei raporta atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Caragiale după Caragiale* de Angelo Mitchievici, cât și la experiența personală sau culturală.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

14 puncte

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea.

6 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, următoarea secvență, evidențiind două trăsături ale descrierii literare:

„Făceam astfel cunoștință „dudui” Ilinca Arnoteanu. Știam că mai era o fată, cea mai mică, pe care o luase din leagăn să o crească o soră a maioresei, de la Piatra-Neamț, văduvă cu dare de mână și fără copii. Cei șaisprezece ani ai Ilincăi se depănaseră alintați în pacea aceluia romantic ținut cu zări tainice ce trebuise să le fi amintit bunilor cavaleri de la cari i se trage numirea, dulcea lor Suabie. Porecla de „nemțoaică” ce Mima îi dase acestei surori „noi” i se potrivea nu numai din pricina locului de unde venea, dar și a înfățișării. Blajinul soare

moldovenesc îi crușase poleiala stinsă a cositelor și albeața sidefie a pielii, aproape nefirești amândouă; goală, cred că s-ar fi văzut luminoasă în întuneric. Părinții erau cum nu se putea mai mândri de dânsa; Elvira nu înceta să-i laude frumusețea și Maiorică sânguința; nesilită, neîndemnată măcar, Ilinca fusese întotdeauna premianta întâia și se pregătea să treacă două clase într-un an [...] Sta într-adevăr ziua întreagă cu nasul în carte, tolănită și ascunzându-și cu grijă picioarele ca și cum i-ar fi fost rușine că erau așa mici. Lipsită de vioiciunea vârstei sale, îi era silă de râs și de glumă și, în căutarea ei severă care-i înăsprea trăsăturile copilărești încă ale feței, se citea neîngăduință pentru cele ce vedea petrecându-se în juru-i.”

Mateiu I. Caragiale, *Craii de Curtea-Veche*

Notă

Pentru conținut, vei primi 6 puncte, iar pentru redactare, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat, aparținând lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales din textul narativ studiat;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului din textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi 12 puncte (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. a)
Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

A. (30 de puncte)

1. indicarea sensului din text al secvenței date (de exemplu: Secvența dată are drept echivalent structura *nu este de valoare*.) – 4 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

2. menționarea celor două atitudini (Atitudinile contrare, la care autorul textului-suport își propune să renunțe, în vederea furnizării unei imagini corecte asupra operei caragialiene, sunt admirația și neîncrederea/mefiența.): răspuns integral – 4 puncte; răspuns parțial – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

3. precizarea genului literar care i-a asigurat lui I. L. Caragiale consacrarea (genul dramatic) – 2 puncte; justificarea răspunsului cu o secvență din text („*O noapte furtunoasă*, deși nu se ridică la nivelul *Scrisorii pierdute*, este totuși în măsură să releve talentul dramaturgului în genul care l-a impus publicului românesc.”) – 2 puncte; formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

4. explicarea legăturii ce se stabilește între balzacianismul lui G. Călinescu și naturalismul lui I. L. Caragiale (de exemplu: ambele formule presupun o utilizare polemică; scriitorii menționați aplică cele două rețete într-o manieră desăvârșită, creând aparența adeziunii la acestea, în realitate, ambii autori distanțându-se critic de formulele preluate etc.) – 4 puncte (explicare nuanțată – 4 puncte; încercare de explicare – 2 puncte); formularea răspunsului în enunț – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **6 puncte**

5. prezentarea celor patru categorii de scrieri caragialiene (de exemplu: scrierile dramatice, incluzând o farsă, trei comedii și o dramă; schițele; nuvelele naturaliste; povestirile fantastice etc.): prezentare adecvată și nuanțată – 4 puncte; abordare schematică, ezitantă – 2 puncte; încercare de prezentare – 1 punct **4 puncte**

– respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct; corectitudinea exprimării, ortografie și punctuație – 1 punct **2 puncte**

B. (20 de puncte)

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție

1 punct

– câte 2 puncte pentru enunțarea oricăror două argumente adecvate opiniei formulate: enunțare clară, în concordanță cu opinia formulată – 2 p.; încercare de enunțare – 1 p.

2 x 2 puncte = 4 puncte

– câte 2 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate: dezvoltare clară, nuanțată – 2 p.; încercare de dezvoltare, schematism – 1 p.

2 x 2 puncte = 4 puncte

– raportarea la text în dezvoltarea oricărui argument – 3 p.; raportarea la experiența personală sau culturală în dezvoltarea oricărui argument – 1 p.

3 puncte + 1 punct = 4 puncte

– formularea unei concluzii pertinente

1 punct

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare: utilizare adecvată – 2 p.; utilizare parțial adecvată – 1 p.

2 puncte

– respectarea normelor de exprimare (0–1 greșeli lexicale sau morfo-sintactice – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.)

2 puncte

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0–1 greșeli ortografice și de punctuație – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p.)

1 punct

– așezarea în pagină, lizibilitatea

1 punct

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

– comentarea textului dat, prin evidențierea a două trăsături ale descrierii literare

6 puncte

• comentarea adecvată și nuanțată, prin evidențierea a două trăsături ale descrierii literare (de exemplu: prezența expresivității, existența unor câmpuri lexico-semantică, utilizarea verbelor la imperfect etc.) – 6 puncte

• comentarea textului, prin evidențierea ezitantă a două trăsături ale descrierii literare – 3 puncte

• simpla precizare a particularităților descrierii literare sau tendință de generalizare – 1 punct
– utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct (0 – 1 greșeli ortografice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte); punctuația – 1 punct (0 – 1 greșeli de punctuație – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

4 puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Conținut – 18 puncte

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales

6 puncte

• prezentare adecvată și nuanțată – 6 puncte

• prezentare ezitantă – 3 puncte

• prezentare schematică sau superficială – 1 punct

– evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două episoade/secvențe comentate

6 puncte

• menționarea oricărei trăsături a personajului ales – 2 puncte

• ilustrarea trăsăturii menționate prin două episoade/secvențe comentate – 2 puncte + 2 puncte = 4 puncte; simpla numire a unor episoade/secvențe sau tendința de rezumare – 1 punct + 1 punct = 2 puncte

– câte 3 puncte pentru analiza oricăror două elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ studiat, semnificative pentru construcția personajului ales

2 x 3 puncte = 6 puncte

- analiza fiecărui element ales, justificând relevanța acestuia pentru construcția personajului – 3 puncte; abordarea schematică, fără justificarea relevanței – 1 punct

Redactare – 12 puncte

– existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere **1 punct**

– logica înlănțuirii ideilor

1 punct

– abilități de analiză și de argumentare

3 puncte

- relație adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți de valoare relevante – 3 puncte

- relație parțial adecvată între idei, între idei și argumente, formulare de judecăți parțial relevante – 2 puncte

- schematism – 1 punct

– utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată – 2 p.; vocabular restrâns, monoton – 1 punct)

2 puncte

– ortografia (0 – 1 erori: 2 puncte; 2 erori: 1 punct; 3 sau mai multe erori: 0 puncte)

2 puncte

– punctuația (0 – 1 erori: 2 puncte; 2 erori: 1 punct; 3 sau mai multe erori: 0 puncte)

2 puncte

– așezarea în pagină, lizibilitatea

1 punct

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.